

Broedvogelinventarisatie „Naarderbos“

R.G. MOOLENBEEK & A. VERMEULE

Inleiding:

In 1978 heeft de Vogelwerkgroep het Gooi e.o. een cursus georganiseerd voor gevorderden (vervolgkursus). Wij hoopten hiermee in korte tijd een aantal leden meer vogelkennis bij te brengen.

Natuurlijk kwam ook het onderwerp "inventariseren van broedvogels" ter sprake. Aan het einde van de voorjaarskursus 1979 werd gezocht naar een niet te moeilijk terrein, waar wij met de kursisten en later de kursisten alleen, een broedvogelinventarisatie konden uitvoeren. Er werd gekozen voor het Naarderbos.

Dit loofbos in ontwikkeling, gelegen langs het Gooimeer, wordt in het late voorjaar en in de zomer druk bezocht door (water-)toeristen.

De inventarisatiemethode bestond uit het tellen en intekenen van kaarten van zingende mannetjes en vogels die op andere wijze aangaven hier een territorium te bezitten (nestvondst, alarmeren e.d.). Een negatieve faktor is dat er in maart en april en in de avonduren niet is geïnventariseerd. In totaal werd er 10 maal geteld.

Ligging en terreinbeschrijving:

Het Naarderbos wordt omsloten door het Gooimeer in het noorden, de oprit van de Hollandse Brug in het westen, en de IJsselmeerweg in het zuiden.

In het oosten grenst het aan een luxe nieuwbouwwijk van Naarden. Het terrein is ca. 120 ha groot, en de ondergrond bestaat uit opgespoten zand. Het meest westelijk deel (nabij de brug) werd in 1973-1974 ingeplant. Het andere deel (rond de recreatievijver) in 1975-1976.

De 120 ha is als volgt verdeeld:

wegen en paden	3 ha	binnenhaven (baai) en vijver	12 ha
schraal grasland	25 ha	loofhout (vnl. eik, beuk,	
natuurterrein	37 ha	wilg en populier	20 ha
singels en griendhout	20 ha	speelweide en camping	3 ha

Teldata:

Er werd geïnventariseerd op: 6-11-13-15-19 en 22 mei
9-23 en 24 juni.

Weersgesteldheid:

Het koude voorjaar (vaak zwaar bewolkt, soms nog nachtvorsten en mist) is ongetwijfeld van invloed (nadelig) geweest op de zangaktiviteiten van de mannetjes.

SOORTENLIJST BROEDVOGELS:

=====

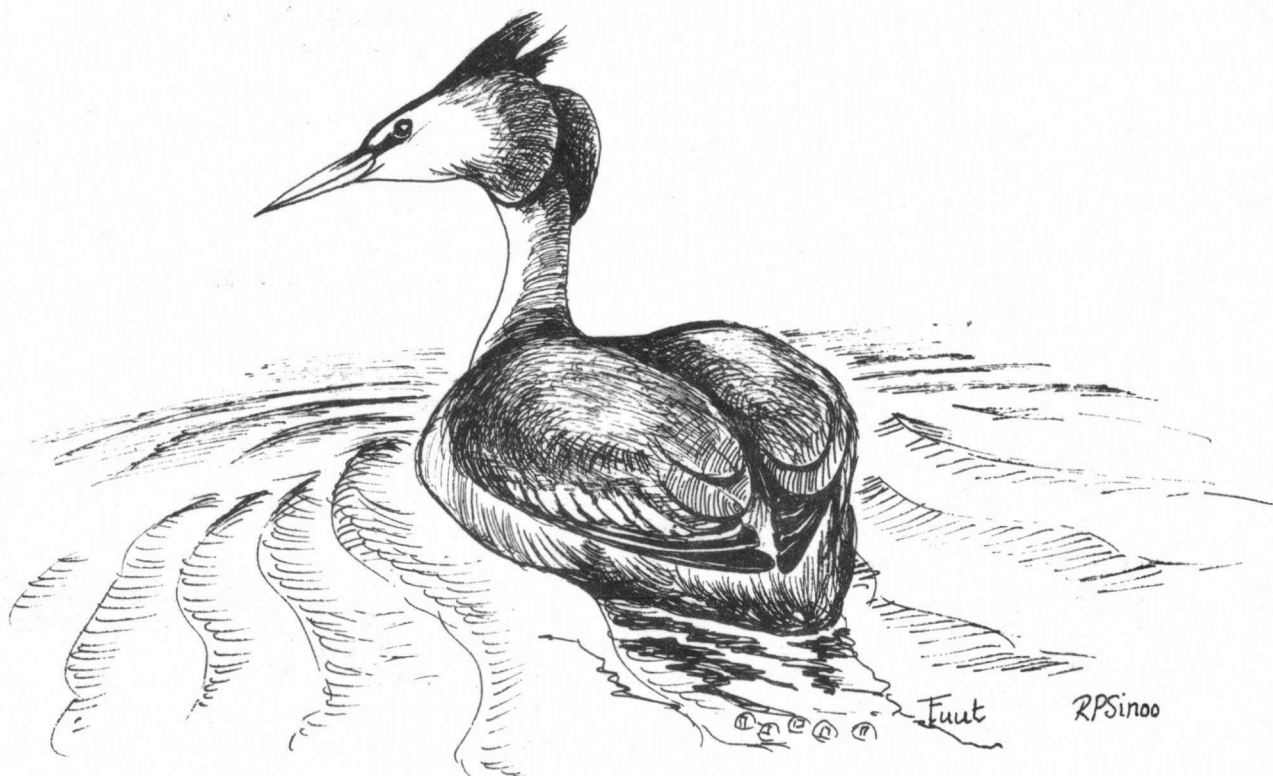
Fuut	1	Ekster	1-2	Grasmus	5-10
Wilde Eend	9-12	Merel	10-15	Fitis	82
Krakeend	0-1	Zanglijster	3-7	Tjiftjaf	8
Bergeend	0-4	Kleine Karekiet	15-20	Heggemus	0-1
Torenvalk	1	Bosrietzanger	0-1	Witte Kwikstaart	1-2
Meerkoet	3-4	Rietzanger	1-3	Groenling	5
Houtduif	5-10	Spotvogel	18	Kneu	23-25
Tortelduif	0-1	Zwartkop	0-1	Rietgors	15
Koekoek	1-2	Tuinfluiter	7-10		

>>

(bv. 1-2 wil zeggen 1 broedgeval zeker, 2 mogelijk enz.)

BEHANDELING PER SOORT; waargenomen vnl. in het broedseizoen

- PARELDUIKER Deze niet algemene vogel werd in 1978 enkele malen in de binnenhaven waargenomen (van 2 tot 15 december).
- FUUT Een broedpaar in de recreatiepoel welke met zekerheid 1 jong hebben grootgebracht. In de beide havens en langs het Gooimeer zaten diverse niet broedende (mogelijk niet geslachtsrijpe) paren. Maximaal 11 exemplaren geteld op 6 mei. Op latere data minder niet broedende paren waargenomen.

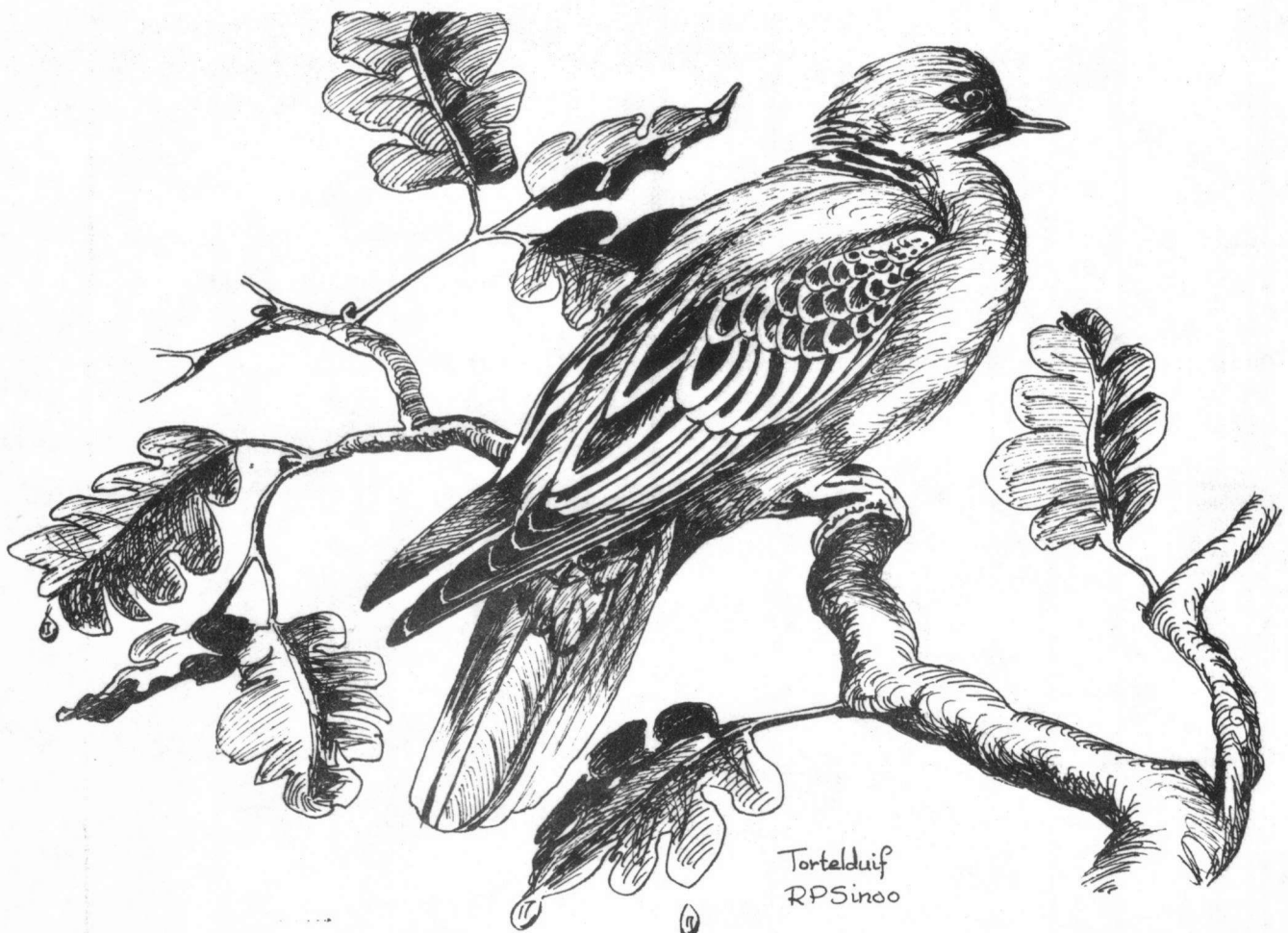

- AALSCHOLVER Regelmatig overvliegende vogels uit het Naardermeer.
- WILDE EEND Diverse malen met jongen waargenomen, vnl. in de recreatiepoel.
- KRAKEEND Een drietal waarnemingen langs de Gooimeerkust. Op 6 en 10 mei een paartje en op 22 mei alleen een mannetje aldaar. Een broedgeval moet niet uitgesloten worden geacht.
- SMIENT Een waarneming in de recreatiepoel op 9 juni. Aldaar 9 mannetjes en 1 vrouwtje.
- IJSEEND Van deze zeldzamere eendesoort een tweetal waarnemingen uit 1978. Op 5 november een vrouwtje en op 11 december 1978 twee vrouwtjes.
- KROONEEND Op 25 maart 4 exemplaren in de recreatiepoel. In het voorgaande jaar enkele malen in grote aantallen aldaar waargenomen (88 ex. op 18 oktober 1978 en 80 ex. op 16 oktober 1978).
- BERGEEND Geregeld enige paren waargenomen. Broeden moet niet uitgesloten worden geacht (gezien de vele konijneholen) doch er zijn geen paren met jongen waargenomen. Maximaal 2 paren tegelijk waargenomen.

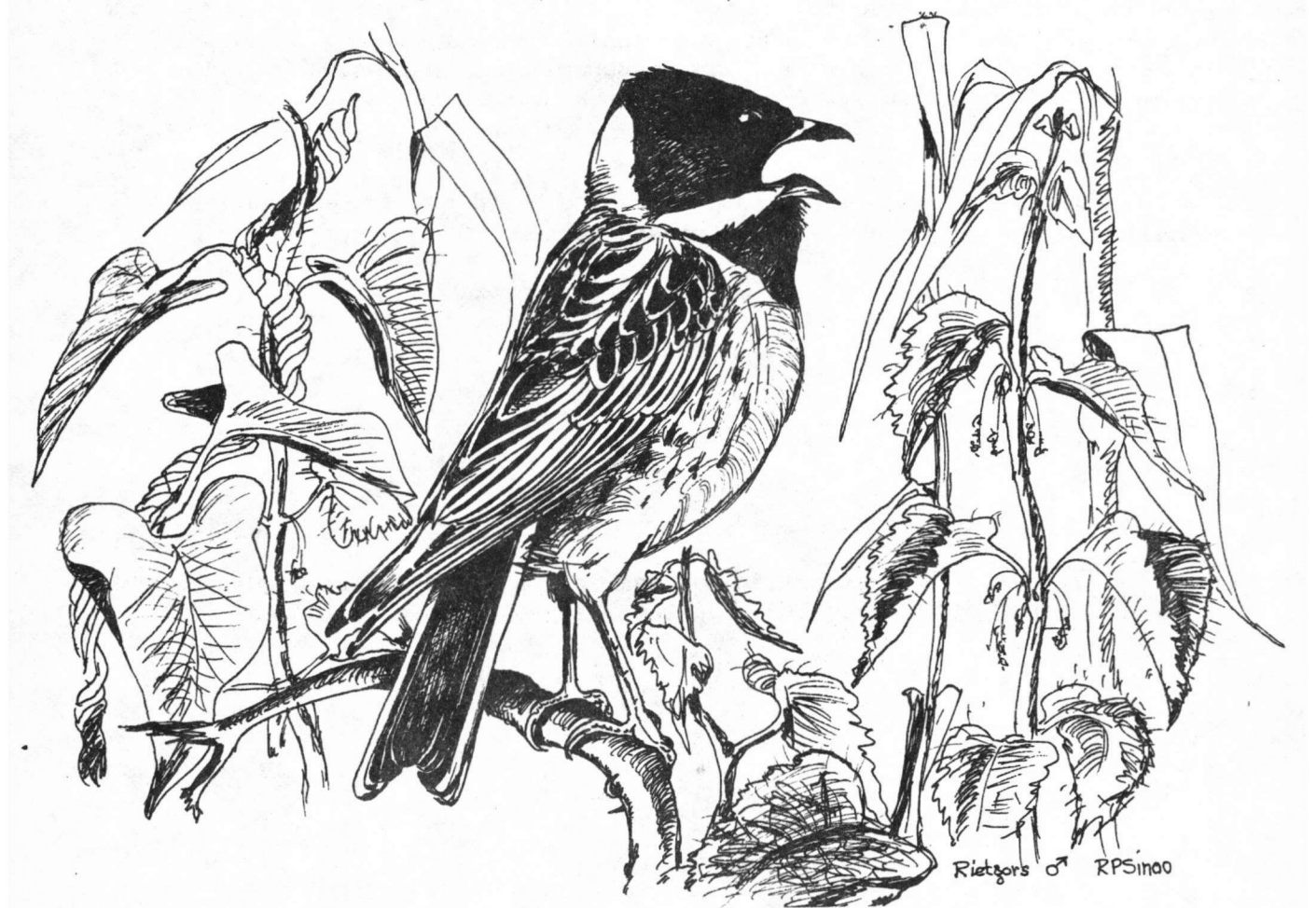
KUIFEEND	In de rekreatiepoel op 19 mei 2 mannetjes en 1 vrouwtje, op 9 juni 4 exemplaren.
TAFELEEND	Op 9 juni 4 exemplaren in de rekreatiepoel.
GROTE ZAAGBEK	Zowel op 19 als op 22 mei een vrouwtje langs de Gooimeerkust.
KNOBBELZWAAN	Een waarneming van 3 exemplaren in de haven op 15 mei en 7 exemplaren op 19 mei. Het betreft hier waarschijnlijk niet broedrijpe vogels.
BLAUWE REIGER	Regelmatig fouragerende exemplaren (tot maximaal 3 vogels).
PURPERREIGER	Diverse overvliegende vogels vermoedelijk uit het Naardermeer afkomstig (o.a. 3 exx. op 19 mei).
LEPELAAR	Diverse malen (2 exx. op 19 mei, 2 exx. op 9 juni) overvliegende vogels uit het Naardermeer.
BUIZERD	Op 9 juni een overvliegende vogel.
BRUINE KIEKENDIEF	Op 23 juni een vrouwtje, aangevallen door twee Torenvalken.
TORENVALK	Een broedgeval in de nestkast, op 24 juni aldaar drie net uitgevlogen jongen.
MEERKOET	Broedgeval in de rekreatiepoel (3-4 paar). Diverse malen met jongen waargenomen, ook 2de broedsels (op 24 juni 2 paren met elk 2 jongen en 1 paar met 5 jongen.
SCHOLEKSTER	Regelmatig fouragerend en overvliegen. Soms in grote aantallen langs de rekreatiepoel fouragerend. Op 9 juni 24 vogels en 11 op 23 juni.
KIEVIT	Regelmatig fouragerend en overvliegend. Op 11 mei 12 vogels langs de rekreatiepoel.
GOUDPLEVIER	Op 6 mei zo'n 500 vogels overvliegend richting Noord.
GROENPOOTRUITER	Op 6 mei drie overvliegende exemplaren.
BONTBEKPLEVIER	Op 10 mei een vogel fouragerend langs de poel.
KLEINE PLEVIER	Op 6 mei twee exemplaren fouragerend rond de poel.
OEVERLOPER	Tweemaal waargenomen, beide malen 2 vogels fouragerend rond haven en rekreatiepoel.
HOUDUIF	Broedvogel, het aantal paren ligt tussen de 5 en 10.
TORTELDUIF	Op 23 juni een roepend mannetje nabij bosgedeelte bij haven. Een broedgeval moet niet uitgesloten worden geacht.
TURKSE TORTELDUIF	Op 23 juni 3 exemplaren waargenomen.
KOEKOEK	Broedvogel. Diverse malen waargenomen. Geschat op 1-2 paren.
UIL (ongedet.)	Op 15 mei werd een vliegend exemplaar gezien. De soort, vermoedelijk een Ransuil, kon niet met zekerheid worden vastgesteld.
ZWARTE KRAAI	Verschillende malen waargenomen. Geen nesten gezien zodat broeden niet waarschijnlijk is.
EKSTER	Broedvogel. Er werden twee nesten gevonden. Zeker een broedpaar, vermoedelijk 2. Het is jammer dat de nesten werden uitgehaald.
WINTERKONING	Slechts een waarneming op 6 mei.

NACHTEGAAL	Diverse waarnemingen tot 22 mei. Daarna niet meer gehoord zodat broeden niet zeker is.
ROODBORST	Een waarneming op 6 mei.
TAPUIT	Op 10 en 13 mei een fouragerend exemplaar.
GEKRAAGDE ROODSTAART	Eenmaal op 11 mei een zingend mannetje.
MEREL	Broedvogel. Het aantal paren ligt tussen de 10 en 15 paren.
ZANGLIJSTER	Broedvogel. Minimaal 3 broedparen, mogelijk 7.
SNOR	Op 25 mei een zingend mannetje gehoord.
KLEINE KAREKIET	Broedvogel, voornamelijk langs de Gooimeerkust en de rietveldjes langs de recreatiepoel. Tussen 15-20 paren.
BOSRIETZANGER	Broedgeval(len) niet uitgesloten. Op 23 juni zijn 4 exemplaren waargenomen. Mogelijk verward met de Spotvogel.
RIETZANGER	Broedvogel, zeker 1, mogelijk 3 broedparen.
SPOTVOGEL	Zo'n 18 broedparen (zie fig. 1 en 2).
ZWARTKOP	Mogelijk 1 broedgeval.
TUINFLUITER	Broedvogel, tussen de 7 en 10 paren.
GRASMUS	Zeker 5 paren, waarschijnlijk iets hoger (7-10 paren).

>>

- BRAAMSLUIPER** Op 6 mei werden 4 verschillende vogels waargenomen, op 11 mei nog 2 zingende vogels. Vermoedelijk gaat het hier nog om trekvogels. Gezien het biotoop (veel onderbegroeiing) moet broeden niet geheel uitgesloten worden geacht.
- FITIS** Zeer algemene broedvogel. Het aantal paren bedraagt 82 (zie fig. 1 en 2).
- TJIFTJAF** In tegenstelling met de vorige soort relatief weinig (8). Opvallend is dat de meeste paren in het oudere gedeelte van het bos zitten (zie fig. 1 en 2).
- HEGGENUS** Een waarneming op 6 mei. Daar deze soort vooral in maart en april volop zingt mogelijk over het hoofd gezien. Geschat op 1 broedpaar.
- BOOMPIEPER** Alleen tijdens de trek enkele zingende vogels gehoord.
- WITTE KWIKSTAART** Broedvogel, 1-2 paren.
- SPREEUW** Regelmatig aanwezig, fouragerend en overvliegend.
- GROENLING** Broedvogel, minimaal 5 broedparen.
- KNEU** Broedvogel. Opvallend veel paren (20-30) aanwezig (zie fig. 1 en 2. Op 11 mei circa 14 vogels op een slaappleatsje waargenomen (om 20.00 uur).

RIETGORS

Broedvogel, 15 paren (zie fig. 1 en 2).

